

плуването на парахода, слѣдъ което Ботевъ съ развито знаме и съ пѣсни потегли за селото Козлудуй. Азъ останахъ съ около 40 — 45 души, които прѣснахъ въ цепь. Бърже се качихъ заедно съ бурезантата горѣ на могилата отъ гдѣто се виждаше много добрѣ както въ селото, така и изъ околнитѣ мѣстности. Що бѣхъ се качилъ на могилата, изведнажъ прѣдъ мене се прѣдстави трагична сцена. Едва що се извѣстили селянитѣ отъ турчетата за страшното име комити, удостовѣрено съ изпукването на първата пушка на българския брѣгъ и падането на низамина, поели бѣха кѣра вкупомъ, като изоставили кѣшитѣ си и всичко въ тѣхъ. Плачевна картина прѣдставляваха. Прѣдставѣте си всичкитѣ селяни, наброй около 150 — 200 души, мъже, жени и дѣца, напустили жилищата си и ударили на бѣгъ. Тѣ бѣгаха за да спасятъ живота си. Добитѣцитѣ: волове, крави, коне, овце и пр., отчаяно се бѣха разшавали, като издаваха умолителнъ единъ тонъ. Това бѣше олелия. Това бѣше първото впечатление, което четата направи на населението отсамъ Дунава. Да, тѣ бѣха изпразнили селото отъ едната страна, а отъ другата пѣкъ една дружина отъ 150 души самоотвержени и доблестни синове, начело съ войводата, при развито знаме издигнато на високо и пѣсни приближаваше и гордо-гордо навлѣзе по широкия пѣтъ, който служеше за главна улица на селото. Лаятъ на кучетата надалеко се носеше. Домашнитѣ птици прѣхвъркаха отъ едно мѣсто на друго. Добитѣка отчаяно тичаше, въобще всичко изглеждаше тѣрдѣ смутено. Въ сжщото това врѣме турския параходъ плѣплющъ по Дунава. Той бѣше пѣленъ съ войска — низами, а въ тая сжщата минута 10 — 15 пушечни гърмежа срѣдъ селото се разнесоха и облакъ отъ димъ се подигна. Дружината разредена по двама-трима тържествено настѣпваше като срѣдъ селото забиха знамето. Приблизително единъ часъ слѣдъ това, дружината потегли, а азъ чрѣзъ трѣбача като събрахъ прѣснатитѣ въ цепь